

Максим Олегович Вакуленко (Київ)

Український мовно-інформаційний фонд НАН України
maxvakul@yahoo.com

„СЛОВНИК ФІЗИЧНИХ СИНОНІМІВ“ М. О. ВАКУЛЕНКА ТА О. В. ВАКУЛЕНКА ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЗИЧНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ

Явище синонімії в термінології набуває нині все більшого визнання, і не винятком є фізична термінологіка. Синонімія взагалі є одним із проявів системних властивостей мови, оскільки відображає семантичні кореляції між різними мовними одиницями, зумовлені взаємодією їх лексичного та граматичного аспектів. Як відомо, у термінології синоніми виконують такі функції: 1) уточнення та розмежування понять; 2) урізноманітнення та збагачення наукової мови; 3) утворення похідних термінів; 4) створення перспективного лексичного запасу; 5) тлумачення; 6) структурування терміносистеми [1: 58–60]. Цей словник має на меті уточнити, упорядкувати й подати вживані у писемному та усному фаховому спілкуванні терміни-синоніми в галузі фізики та суміжних наук з урахуванням термінів „золотої доби” української термінології (перша третина ХХ ст.) і містить близько 5000 рядів фізичних синонімів. Синонімічні ряди побудовано за алфавітно-гніздовим принципом на основі **семемі** (змісту поняття). У словнику проведено розмежування тонких відтінків значень дієслів із суфіксами *~а~*, *~я~* та *~ува~*, *~юва~*, а також відповідних віддієслівних іменників із закінченням *~я*. У гніздах – порівняно з реєстровими словами – часто з’являються додаткові синоніми внаслідок нейтралізації відмінних сем у словосполученнях.